

Oerwroeters bestrijden Japanse duizendknoop langs het Amsterdam-Rijnkanaal

Zeldzaam oud-Engels varkensras woelt bodem los en verwijdert ongewenste beplanting

Bij Nieuwegein lopen roodbruine varkens met een wat langere vacht en een langere snuit. Het zijn Tamworth-varkens, een oud-Engels ras dat dicht bij het wilde zwijn staat. Deze varkens zijn de medewerkers van Oerwroeters. Eigenaar Coen Landheer: 'Door de dieren in te zetten voor het loswoelen van de grond en het verwijderen van ongewenste beplanting, krijgen mensen weer varkens te zien en hebben de dieren zelf een langer en beter leven.'

Auteur: Heidi Peters

In Stad + Groen hebben we het niet vaak over varkens. Waarschijnlijk is dit zelfs de eerste keer. Toch willen we je voorstellen aan Mick, fokbeer van het varkensras Tamworth en vernoemd naar de voorman van de Britse band Simply

Red. Mick is eigendom en medewerker van Oerwroeters, een bedrijf dat deze bijzondere varkens van een oud-Engels ras een goed leven geeft. En dat doet Oerwroeters onder andere door de varkens in te zetten voor het

loswoelen en schoonmaken van particuliere en openbare percelen, akkers en voor de bestrijding van invasieve exoten, zoals de Japanse duizendknoop en berenklaauw. Mick doet dat overigens niet; die heeft een andere rol binnen het bedrijf...

Voor vlees én voor de tuin

Landheer startte zijn bedrijf zo'n anderhalf jaar geleden, na een carrière als dierversorger en expert in diergedrag bij diverse dierentuinen. 'In die tijd liep ik al mee met boeren die dit ras hadden, want je moet leren en ervaren hoe met ze om te gaan. Ik houd van de natuurlijke uitstraling van de dieren; ze hebben kracht, een leuk karakter en er is goed mee te werken. Mick is ook een heel vriendelijk dier.'

De oerwroeters eten ongewenste beplanting en de beworteling ervan (foto: Aylin van den Houten)

Het streven van Oerwroeters is de dieren een beter en langer leven te geven en meer bekendheid te geven aan varkens, die toch vooral buiten ons gezichtsveld gehouden worden. Normaal gesproken kosten varkens alleen maar geld, tot ze geslacht worden. Landheer ging op zoek naar een bedrijfsmodel waarbij de dieren al eerder geld opleveren en tegelijkertijd een langer en natuurlijker leven kunnen leiden. Dat model bestaat eruit dat de dieren op verschillende manieren worden ingezet om te doen waar ze goed in zijn: wroeten in de bodem. Hierbij kunnen ze ingezet worden voor het verwijderen van ongewenste beplanting, zoals Japanse duizendknoop of bramenstruiken, het voorbereiden van een (moes)tuin, het omploegen en voorbereiden van akkers. En ook particuliereren die tijdelijk willen genieten van een paar varkens op hun perceel, kunnen bij Oerwroeters terecht.

‘Varkens zijn intelligent en hebben respect voor stroom. Wanneer zij die eenmaal ervaren hebben, kun je ze goed achter een stroomdraadje houden. Varkens zijn enorme wroeters en Tamworth-varkens zijn geschikt voor dit werk omdat ze een lange neus hebben waarmee ze diep de grond in kunnen. En daar zit hun meerwaarde voor de bestrijding van onkruid en invasieve exoten. Bij Rijkswaterstaat worden

de varkens nu meerdere jaren ingezet voor een specifiek perceel. De Japanse duizendknoop wordt elke keer in het groeiseizoen aangepakt en wordt zo in enkele jaren uitgeput. De resultaten laten zien dat de plant weliswaar niet helemaal weg is, maar dat er een sterke afname is. Voor het varken biedt het een fantastisch natuurlijk leven waarmee het mes aan twee kanten snijdt. De varkens staan daar jaarrond, met een verblijfruimte voor de winter.’

Opschonen van de grond

In de winter worden de dieren ook ingezet voor het omwoelen van akkers; nadat de oogst van de akkers is gehaald, halen de varkens de resten van de oogst uit de grond, eten de onkruidkiemen op en bemesten op hetzelfde moment het perceel. ‘Een bijeffect is dat de grond ook in een ander opzicht schoon wordt; er komt door het gewroet namelijk veel plastic en glas naar boven,’ vertelt Landheer. ‘De dieren gaan daar voorzichtig mee om, er gebeurt niets; de dieren raken niet gewond en wij halen die rotzooi weg.’

De varkens worden elke dag even bezocht en bijgevoerd, ook met vitaminen en mineralen. ‘Wij willen ook controleren of het goed gaat met de dieren en of ze gezond zijn. Daarvoor zoeken wij ook altijd in de buurt van de locaties

waar ze lopen, vrijwilligers die dat willen doen. Voor de vrijwilligers is het fantastisch om met de dieren te kunnen werken.’

Oerwroeters bereiden tuin voor

Op de site van Oerwroeters staat een review van een klant die gedurende een half jaar Oerwroeters’ junior in de toekomstige tuin had lopen. De grote tuin werd opnieuw ingericht voor gras, moestuin en borders en zij vroegen Oerwroeters om het perceel los te maken en te bemesten. Niet verbazingwekkend dat ook de kinderen des huizes het fantastisch vonden. ‘Maar we doen ook wel kleinere projecten,’ vertelt Landheer. ‘Inmiddels al voor meerdere particuliereren. In het begin vindt iedereen het een beetje spannend, maar wanneer de varkens weer verhuizen, merken we dat iedereen dat jammer vindt. De varkens brengen dus niet alleen het werk, het verdienmodel, maar ik wil ook de dieren meer onder de aandacht brengen bij de mensen. Ze hebben een negatief imago, dat ze vies zijn en stinken. En inderdaad, ze rollen graag in de modder, maar het zijn vooral lieve en sociale dieren met verschillende karakters. Met een mooie krul in de staart, want door deze manier van houden ontstaan er geen bijtincidenten.’

Landheer besluit: ‘We zijn nu ook in gesprek met Staatsbosbeheer over de berenklauw. De varkens vinden die heerlijk. De dieren zijn inmiddels onze hoveniers, onkruidbestrijders en akkerbouwers en wij blijven kijken naar meer mogelijkheden. Het lijkt me ook hartstikke leuk om met gemeenten te praten over hoe we kunnen samenwerken met groenaannemers om een stuk grond te bewerken. Wanneer er dan een buitenverblijfje kan komen voor de varkens, dan kunnen ze daar ook jaarrond blijven en dat is weer hartstikke leuk voor de kinderen. En hoe leuk zou het zijn als we braakliggende terreinen omwroeten en inzaaien en er weer natuurtuinen van maken met behulp van de natuur. Want dat zijn de varkens. Met een verblijfplekje voor de dieren ernaast, heb je meteen een stukje educatie. Ik nodig iedereen uit die een leuk nieuw idee of project voor mijn varkens weet, om contact op te nemen via de website van Oerwroeters.’

‘We doen inmiddels al meerdere kleine projecten, ook voor particuliereren’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!